

TOMRA

Elgesio kodeksas

Gegužė 2023

www.tomra.com

Turinys

Kaip mes veikiame	3	Turto apsauga	10
Generalinio direktoriaus žodis	3	Informacijos saugumas	11
Mūsų vizija, misija, kultūra ir vertybės	4	Saugus informacijos apdorojimas	11
Kam taikomas mūsų elgesio kodeksas?	5	IT ištekliai	11
Pareigos	6	Duomenų privatumas	12
Jūsų pareigos	6	Intelektinė nuosavybė	12
Vadovų pareigos	6	Įrašų išsaugojimas	13
Kas atsitinka pažeidus kodeksą?	7	Ryšų su trečiosiomis šalimis valdymas	14
Klausimų uždavimas ir informavimas apie susirūpinimą keliančias problemas	7	Kova su kyšininkavimu ir korupcija	14
Teisės ir darbo aplinka	8	Dovanos ir svetingumas	15
Sveikata, saugumas ir aplinka	8	Interesų konfliktas	15
Lygios galimybės	8	Konkurencijos teisė ir karteliai	17
Žmogaus teisės	9	Kova su pinigų plovimu	17
Priekabiavimas	9	Prekybos taisyklių laikymasis	18

Generalinio direktoriaus žodis

Nuo pat TOMRA įkūrimo 1972 m. įmonė puoselėjo kultūrą, pagrįstą sąžiningumo ir vienybės principais, ir siekė pagrindinio tikslo – teikti sprendimus geresniam verslui ir tvaresniam pasauliui kurti. Mus lydėjo sėkmė, todėl sugebėjome užsitarnauti garbingą reputaciją kaip pasaulinė lyderė, skatinanti išteklių revoliuciją. Šios reputacijos išlaikymas labai svarbus tolesnei mūsų sėkmei, todėl turime būti budrūs ir nuolat puoselėti savo vertybes, kad ir kur vykdytume savo veiklą.

Mūsų veikla apima įvairias pasaulio šalis, todėl esame atsakingi už tai, kad būtų laikomasi atitinkamų įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat mūsų vertybių. Mūsų platus geografinis veiklos diapazonas taip pat reiškia, kad dirbame su skirtingos kilmės ir kultūros tiekėjais, klientais bei partneriais. Ypač svarbu, kad suprastume ir pripažintume šią įvairovę atsižvelgdami į savo įmonės vertybes ir laikydamiesi elgesio kodekso.

Be to, vykdydami savo pagrindinę užduotį – teikti naudingus sprendimus savo klientams – turime nepamiršti įsipareigojimų visuomenei ir skatinti iniciatyvas bei pokyčius, padedančius didinti visuotinę gerovę. Turime siekti būti pavyzdžiu vietos bendruomenėms: užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas, rūpintis aplinka, ginti ir gerbti žmogaus teises bei prisidėti prie tvaraus ekonomikos vystymosi.

Mūsų elgesio kodekse numatytos pareigos, kurių visi turime laikytis sąžiningai vykdydami savo veiklą ir gerbdami visus žmones. Nesvarbu, ar jūs darbuotojas, vadovas, rangovas ar išorės partneris, – iš visų tikimasi šio elgesio kodekso nuostatų supratimo ir jų laikymosi. Laikydamiesi šio kodekso jūs padedate TOMRA išlaikyti gerą įmonės reputaciją bei išlikti pasauline, išteklių revoliuciją aistringai, novatoriškai ir atsakingai skatinančia įmone.

Mūsų vizija, misija, kultūra ir vertybės

Mūsų vizija – vadovauti išteklių revoliucijai tokiuose verslo srautuose kaip supirkimas, naudojimas medžiagoms gauti, maistas, perdirbimas ir kasyba, kad galėtume kuo geriau panaudoti pasaulio gamtos išteklius.

Mūsų misija – kurti jutikliais grindžiamus sprendimus optimaliam išteklių našumui, kad tvarumas būtų pelningas, suteikiant tam vis didesnės svarbos ir prasmės.

TOMRA kultūra grindžiama sąžiningumo ir pagarbos visiems žmonėms principais. Sėkmingoms įmonėms labai svarbus pasitikėjimas ir gera reputacija. TOMRA veikla turi būti vykdoma itin rūpestingai, sąžiningai ir dorai.

Pagrindinės TOMRA vertybės laikomos vienu svarbiausių mūsų įmonės kultūros aspektų, atspindinčių lūkesčius mūsų elgesiui ir požiūriui į mūsų kasdienės užduotis.

Mūsų vertybės yra mūsų priimamų sprendimų pagrindas, padedantis paaiškinti mūsų darbą ir kaip turėtume bendrauti su savo klientais bei kitomis suinteresuotosiomis šalimis.

Pasitikime mūsų geresnio verslo ir geresnės aplinkos reikmėms skirtomis patikimomis technologijomis ir partnerystė.

Innovation

Tikime, kad spręsti šiandieninius iššūkius ir kurti geresnę ateitį reikia kūrybiškai.

Passion

Tikime, kad žmonės daro didžiausią įtaką pasauliui, kai jiems labai rūpi tai, ką jie daro.

Responsibility

Tikime, kad kiekvienas iš mūsų yra atsakingas už tai, kad pakeistume savo klientus, žmones ir planetą.

Kam taikomas mūsų elgesio kodeksas?

Pagrindinis TOMRA elgesio kodekso tikslas – užtikrinti, kad visi darbuotojai ir bet kuris TOMRA vardu veikiantis asmuo veiktų etiškai. Būdami TOMRA darbuotojais, turėtumėte visada stengtis priimti tinkamus sprendimus, veikti apdairiai ir dėmesingai, dirbdami įmonės labui.

Šiame elgesio kodekse nustatyta elgesio, kurį TOMRA laiko atsakingu, sistema, tačiau ji nėra išsami.

TOMRA įmonėje pagal sutartį dirbantys darbuotojai taip pat privalo laikytis kodekso. Rangovai ir konsultantai, kurie yra TOMRA įmonės atstovai, veikia jos naudai ar jos vardu (iš išorės tiekdami paslaugas, vykdydami procesus ar kitą veiklą), turi vadovautis kodeksu, veikdami mūsų vardu. Taisyklės padės užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų.

TOMRA tikisi, kad visi įmonės verslo partneriai savo veikloje vadovausis panašiais principais.

Jūsų pareigos

Elgesio kodeksas yra skirtas jums. Jame nustatytos ribos, kurių neperžengdami visi TOMRA darbuotojai privalo dirbti kasdien, be jokių išimčių. Perskaitykite jį. Supraskite jį. Laikykitės jo. Jūs taip pat esate atsakingi už visų taikomų tarptautinių ir vietos įstatymų bei kitų teisės aktų laikymąsi.

Jūsų pareigos

- Supraskite, kokios rizikos yra susijusios su jūsų pareigomis ir kaip jas valdyti.
- Sužinokite apie su jūsų darbu susijusią politiką bei procedūras ir supraskite, kaip jas pritaikyti kasdieniame savo darbe.
- Sekite savo srities ar sektoriaus pokyčius, kurie gali daryti poveikį TOMRA įstatymų ir teisės aktų laikymuisi arba įmonės reputacijai rinkoje.
- Jeigu kas nors neaišku, klauskite patarimo. Jeigu nesate tikri, ar veikla yra teisiškai ar etiškai priimtina, klauskite.
- Įsitikinkite, ar trečiųjų šalių rangovai, atstovai ar konsultantai, su kuriais dirbate, žino, kad privalome laikytis šio kodekso ir kad jie taip pat turėtų atitinkamai elgtis.
- Dalyvaukite ir būkite aktyvūs atitikties mokymuose ir veiklose.
- Pasisakykite. Jūsų pareiga pranešti apie bet koki įtariamą kodekso pažeidimą.
- Atminkite: nesvarbu, koks yra jūsų vaidmuo įmonėje TOMRA, tikimės, kad įsipareigosite vadovautis kodeksu savo kasdienėje veikloje.

Vadovų pareigos

Tikime plokščiosiomis organizacijomis ir atviru dialogu – t. y. lyderystė yra susijusi su elgesiu, o ne pareigybėmis.

Mūsų vadovai yra įsipareigoję skatinti etikos standartus ir būti pavyzdžiu jų komandoms. Tikimės, kad vadovai demonstruos lyderystę laikydamiesi mūsų kodekso ir puoselėdami kultūrą, kurioje įprasta pasielgti tinkamai ir kurioje žmonės nebijo pasisakyti.

Kaip vadovas privalote:

- visada rodyti pavyzdį;
- suvokti kodekso pažeidimų riziką, kylančią jūsų veikloje ar pareigose, ir jos sušvelninimo procedūras;
- užtikrinti, kad jūsų darbuotojai suprastų procedūras, kurias jie turėtų taikyti, kad išvengtų šio kodekso pažeidimo;
- įsitikinti, kad nauji jūsų komandos nariai yra supažindinti su mūsų Elgesio kodeksu ir žino, kur kreiptis patarimo ir paramos;
- įsitikinti, kad jūsų komandos nariai dalyvauja būtinuose atitikties mokymuose ir veiklose;
- kurti aplinką, kurioje žmonės nebijo pasisakyti ir užduoda klausimus, nesibaimindami atsakomųjų veiksmų;
- sužinotus apie galimą kodekso pažeidimą, būtinai apie jį pasisakyti – tai jūsų pareiga. Galite pranešti apie pažeidimą atitikties pareigūnui;
- užtikrinti, kad visi pranešimai apie atvejus būtų konfidencialūs;
- nuosekliai įgyvendinti mūsų standartus ir reikalauti, kad kiti atsakytų už savo elgesį darbe;
- laikytis TOMRA lyderystės principų.

Kas atsitinka pažeidus kodeksą?

Mes netoleruosime jokių kodekso ar teisės pažeidimų. Kodekso ir susijusios politikos pažeidimai gali užtraukti drausminę atsakomybę ir netgi atleidimą.

Kai kuriais atvejais TOMRA gali pranešti apie pažeidimą atitinkamoms institucijoms, dėl to gali būti imamasi teisinių veiksmų, taikomos baudos arba skiriamas įkalinimas. Visos drausminės priemonės bus pagrįstos, proporcingos ir skiriamos laikantis taikomos politikos ir teisės.

Klausimų uždavimas ir informavimas apie susirūpinimą keliančias problemas

TOMRA skatina atvirumą ir skaidrumą visoje mūsų veikloje, o visi darbuotojai ir verslo partneriai yra skatinami pranešti apie bet kokius TOMRA elgesio kodekso ar kitos politikos pažeidimus.

Jei norite pasitarti dėl kodekso normų arba pranešti apie jums rūpestį keliančią problemą, pasitarkite su savo tiesioginiu vadovu, atitikties pareigūnu ar žmogiškųjų išteklių ir organizacijos atstovu. Taip pat galite pranešti apie susirūpinimą keliančią problemą [pasisakymo pranešimų portale](#). Apie bet kokias rūpestį keliančias problemas ar nusiskundimus galima pranešti konfidencialiai, jūsų pasirinkta kalba, o prireikus – anonimiškai.

Jei žinote ar įtariate, kad kažkas pažeidžia kodekso normas, jus turite pareigą pasisakyti. Jei nesiimsite veiksmų, rizikuojate TOMRA reputaciją ir finansinėmis baudomis, kurios galėtų paveikti TOMRA įmonės esmę. Pranešę apie rūpestį keliančią problemą, taip pat suteikiate TOMRA galimybę iš anksto nustatyti galimą ar faktinį mūsų kodekso pažeidimą.

TOMRA netoleruos jokių priešiško veiksmų, nukreiptų prieš tuos, kurie sąžiningai informuoja įmonę apie galimą kodekso normų pažeidimą. Tiesą sakant, bet koks TOMRA darbuotojų veiksmas ar priešiško veiksmų grėsmė bus traktuojami kaip rimtas mūsų kodekso pažeidimas.

Sveikata, saugumas ir aplinka

TOMRA įmonėje aistringai vadovaujame išteklių revoliucijai ir esame įsipareigoję suteikti saugią vietą savo žmonėms, klientams ir aplinkai, kurioje dirbame. Mes siekiame skatinti darbo aplinką, kuri apima kultūrų įvairovę, įtraukumą ir gerovę per saugius žmones. Kuriame aplinką, kad mūsų žmonės galėtų gyventi geriausią gyvenimą ir saugiai grįžti namo kiekvieną dieną. Rizika įvairiose vietose skiriasi, todėl kiekvienas darbuotojas turi suprasti vietinę riziką ir padėti jos išvengti bei sumažinti, kad apsaugotų darbuotojus, aplinką, infrastruktūrą, informaciją, turtą ir įmonės reputaciją.

TOMRA palaiko aukštus socialinio ir aplinkosauginio veiksmingumo standartus. Nuosekliai laikomės šių aukštų standartų, neatsižvelgdami į atvejus, kai galioja ne tokie griežti nacionaliniai reglamentai. Mes esame įsipareigoję socialiai atsakingais ir tvariais metodais sumažinti savo verslo poveikį aplinkai.

Siekdama nuolatinio veiklos tobulinimo, kiekviena TOMRA įmonė, rangovas ir bendra įmonė, kuriai vadovauja TOMRA, privalo turėti sistemingą sveikatos, saugumo ir aplinkos (SSA) valdymo metodą, sukurtą įstatymų, standartų ir procedūrų laikymuisi užtikrinti.

Jūsų pareigos

- AcSiekite prisidėti prie sveikos, saugios ir patikimos darbo aplinkos kūrimo. SSA sistema yra kiekvieno darbuotojo atsakomybė.
- Supraskite ir vykdykite visas jums taikomas SSA strategijas, įskaitant tarptautinius ir vietinius įstatymus ir kitus teisės aktus.
- Įdiekite TOMRA valdymo įrankius ir procesus, kad rastumėte ir sumažintumėte SSA problemas.
- Klauskite apie nesaugias ar netinkamas operacijas ir, jei reikia, įsikiškite, kad atkreiptumėte į jas dėmesį.
- Praneškite ir tinkamai reaguokite į galimą SSA incidentą, kai tik apie jį sužinosite.

Lygios galimybės

Aistringai tikime, kad įvairovė, lygybė ir įtrauktis (ĮLĮ) daro mus stipresnius. Įmonė TOMRA yra įsipareigojusi palaikyti įtraukią darbo kultūrą, vertina ir pripažįsta, kad kiekvienas asmuo yra išskirtinis, vertingas ir turėtų būti gerbiamas už savo individualius gebėjimus.

TOMRA nepitaria jokioms diskriminacijos formoms dėl rasės, odos spalvos, religijos, lyties (įskaitant nėštumą), seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, šeiminės padėties, tautinės kilmės, narystės profesinėse sąjungose, amžiaus, protinės ar fizinės negalios, amnestijos, veterano statuso ir pan.; šis sąrašas nėra išsamus.

TOMRA suteikia vienodas darbo galimybes ir su visais darbuotojais elgiasi sąžiningai. TOMRA darbuotojai visus su darbuotojais susijusius sprendimus, pavyzdžiui, dėl įdarbinimo, mokymo, atlyginimo ir paaukštinimo, grindžia verslo poreikiais, darbo reikalavimais ir individualia žmogaus kvalifikacija, įskaitant potencialą. Siekiame išlaikyti įvairią ir įtraukią kultūrą, kurioje kiekvienas – nuo mūsų darbuotojų iki mūsų klientų ir partnerių – jaustųsi vertinamas ir gerbiamas.

Jūsų pareigos

- Visus sprendimus dėl įdarbinimo, įskaitant pasamdymą, įvertinimą, paaukštinimą, mokymą, tobulėjimą, drausmę, kompensaciją ir darbo sutarties nutraukimą, grįskite verslo poreikiais, darbo reikalavimais ir individualia kvalifikacija, įskaitant potencialą.
- Supraskite ĮLĮ vertę ir jokių būdu nediskriminuokite.

Žmogaus teisės

Veiklos vykdymas gerbiant žmogaus teises yra būtina TOMRA veiklos sąlyga. Mūsų politika ir standartai padeda mums sukurti sąžiningą darbo praktiką ir teigiamą darbo aplinką.

Vykdydami savo veiklą laikomės taikomų įstatymų, teisės aktų ir visuotinai pripažintų žmogaus teisių, taip pat reguliariai bendradarbiaujame su savo tiekėjais, rangovais ir kitais verslo partneriais, kad tiesiogiai ir netiesiogiai prisidėtume prie bendros gerovės bendruomenėse, kuriose dirbame.

Jūsų pareigos

- Tiksliai žinokite, kokie svarbūs žmogaus teisių pažeidimų pavojai gali kilti mūsų ir mūsų išorės partnerių įmonėse.
- Užtikrinkite, kad visas jūsų darbas būtų vykdomas laikantis TOMRA įsipareigojimų dėl žmogaus ir darbo teisių.
- Priešinkitės visoms prekybos žmonėmis, priverstinio darbo ir neteisėto vaikų darbo formoms mūsų veikloje ar vertės grandinėje.
- Pasisakykite apie žinomus arba įtariamus galimus žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su mūsų veikla, – jūsų pareiga apie tai pranešti savo vadovui, žmogiškųjų išteklių ir organizacijos atstovui ar atitikties pareigūnui.

Priekabiavimas

Veiklos vykdymas gerbiant žmogaus teises yra būtina TOMRA veiklos sąlyga. Mūsų politika ir standartai padeda mums sukurti sąžiningą darbo praktiką ir teigiamą darbo aplinką.

Vykdydami savo veiklą laikomės taikomų įstatymų, teisės aktų ir visuotinai pripažintų žmogaus teisių, taip pat reguliariai bendradarbiaujame su savo tiekėjais, rangovais ir kitais verslo partneriais, kad tiesiogiai ir netiesiogiai prisidėtume prie bendros gerovės bendruomenėse, kuriose dirbame.

Jūsų pareigos

- Tiksliai žinokite, kokie svarbūs žmogaus teisių pažeidimų pavojai gali kilti mūsų ir mūsų išorės partnerių įmonėse.
- Užtikrinkite, kad visas jūsų darbas būtų vykdomas laikantis TOMRA įsipareigojimų dėl žmogaus ir darbo teisių.
- Priešinkitės visoms prekybos žmonėmis, priverstinio darbo ir neteisėto vaikų darbo formoms mūsų veikloje ar vertės grandinėje.
- Pasisakykite apie žinomus arba įtariamus galimus žmogaus teisių pažeidimus, susijusius su mūsų veikla, – jūsų pareiga apie tai pranešti savo vadovui, žmogiškųjų išteklių ir organizacijos atstovui ar atitikties pareigūnui.

Turto apsauga

TOMRA turtas gali būti įvairių formų – fizinis, elektroninis, finansinis ir nematerialusis. Nesvarbu, ar kalbame apie TOMRA nešiojamąjį kompiuterį, telefoną, programinę įrangą, mūsų technologiją ar prekių ženklą, ar apie įrenginį ar pastatą, tikimės, kad visi gerai rūpinsis mūsų turtu.

Įmonės turto išnešimas iš mūsų patalpų be leidimo arba tyčiniai darbo valandų ar kompensacijų iškraipymai yra laikomi vagyste ar sukčiavimu.

Jūsų pareigos

- Tinkamai apsaugokite ir naudokite TOMRA turtą. Apsaugokite mūsų turtą nuo švaistymo, praradimo, sugadinimo, piktnaudžiavimo, sukčiavimo, vagystės, neteisėto pasisavinimo, pažeidimų ir kitų netinkamo naudojimo formų. Saugokitės vagystės.
- Neteisėtai neslėpkite, nekeiskite ar nenaikinkite dokumentų.
- Paprašykite kompensuoti tik pagrįstas ir patvirtintas veiklos išlaidas.
- Įsitikinkite, kad įmonės lėšoms ir turtui gauti naudojami dokumentai yra tikslūs ir išsamūs. Dokumentus sudaro darbo laiko žiniaraščiai, sąskaitos faktūros, išmokų reikalavimai ir kelionės bei kitų išlaidų kompensavimo ataskaitos bei pagrindžiamieji dokumentai. Netikslūs ar nepagrįsti įrašai gali būti laikomi sukčiavimu.
- Gerbkite kitų turtą.

Saugus informacijos apdorojimas

TOMRA informacijos saugumo sistema palaiko verslo operacijas, pasitikėjimą ir reputaciją ir tokiu būdu užkerta kelią nepageidaujamiems saugumo incidentams ir riboja jų padarinius.

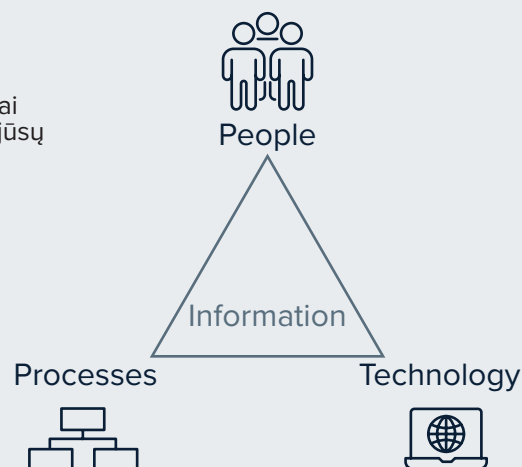
Informacijos saugumas turi įtakos visiems TOMRA verslo procesams ir yra būtina sąlyga norint užtikrinti, kad rinkai pateiktume saugius sprendimus, kuriais pasitiki mūsų klientai, darbuotojai ir kitos suinteresuotosios šalys.

Pakankamos informacijos apsaugos priemonės užtikrina:

- žmonės: darbuotojai ir rangovai, kurie savo patirtimi, įsitraukimu ir iniciatyviu požiūriu įgalina teigiamą saugumo kultūrą;
- procesai: rutina, suteikianti nustatytą saugumo sistemą, kurią galima lengvai suprasti ir jos laikytis;
- technologija: infrastruktūra, sukurta ir naudojama remiantis TOMRA IT saugumo politika.

Jūsų pareigos

- Įsitikinkite, kad turite pakankamai saugumo kompetencijų, būtinų jūsų pareigoms.
- Laikykitės TOMRA informacijos saugumo politikos.

IT ištekliai

TOMRA suteikia reikiamą įrangą ir prieigą prie informacijos, kad galėtume saugiai ir laikydamiesi reikalavimų atlikti savo darbą. Šie ištekliai apima aparatinę įrangą, programinę įrangą ir visus duomenis, kurie yra būtini mūsų tikslams pasiekti.

Mūsų IT sistemose sukurta ir laikoma informacija yra TOMRA nuosavybė ir ją galima pasiekti laikantis galiojančių teisės aktų ir vidaus politikos.

Jūsų pareigos

- Laikykitės TOMRA IT saugumo reikalavimų ir politikos. Priimkite tinkamus sprendimus, kai naudojate elektroninės komunikacijos ir informacinėmis sistemomis.
- Naudokitės TOMRA IT ir elektroninės komunikacijos priemonėmis, įskaitant socialinę žiniasklaidą, tik retkarčiais ir trumpai.
- Su darbu susijusiai komunikacijai nenaudokite asmeninių elektroninio pašto paskyrų, nebent tą daryti jums leido jūsų tiesioginis vadovas. Nenaudokite TOMRA pavadinimo ar prekių ženklo asmeniniuose el. laiškuose.
- Stenkitės apsaugoti slapto pobūdžio informaciją, saugomą TOMRA elektroninėse sistemose.
- Niekada nenaudokite mūsų IT sistemų neteisėtai ar neetiškai veiklai vykdyti, įskaitant įžeidžiančios medžiagos atsiuntimą ar siuntimą.
- Laikykitės kompiuterinės programinės įrangos autorių teisių ir laikykitės programinės įrangos licencijų sąlygų. Nesidalinkite savo TOMRA IT prisijungimo duomenimis su kitais žmonėmis.

Duomenų privatumas

TOMRA pripažįsta esminę visų asmenų privatumo svarbą ir siekia užtikrinti, kad visas bendravimas su mūsų įmone būtų apsaugotas ir vykdomas laikantis visų teisės aktų reikalavimų.

Mes gerbiame savo personalo, klientų, tiekėjų ir verslo partnerių teises į privatumą ir esame įsipareigoję profesionaliai, teisėtai ir etiškai tvarkyti asmens duomenis.

Asmens duomenys plačiai apibrėžiami kaip bet kokia informacija apie asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys, veiklos rezultatų apžvalgos ir informacija apie atlyginimą. Privatesnė informacija, tokia kaip rasė ir etninė kilmė, sveikatos duomenys, seksualinė orientacija, nusikalstama veikla ar narystė profesinėse sąjungose, yra laikoma neskelbtiniais asmens duomenimis ir jai taikomi griežtesni reikalavimai.

Asmens duomenis tvarkyti galime tik teisėtais tikslais, o duomenys privalo būti tikslūs ir susiję su tikslais, kuriais jie buvo surinkti, taip pat tinkamai apsaugoti nuo neleistinos prieigos prie jų ar netinkamo jų naudojimo. Jeigu jie turi būti perduodami trečiosioms šalims, jie turi būti tinkamai apsaugoti.

Nesilaikydami šių reikalavimų rizikuojame sukelti žalą asmenims, gauti nurodymą nustoti tvarkyti duomenis arba mums gali būti skirtos baudos ar prieš mus imamasi teisinių veiksmų. Taip pat tokiais veiksmais galime pakenkti TOMRA reputacijai.

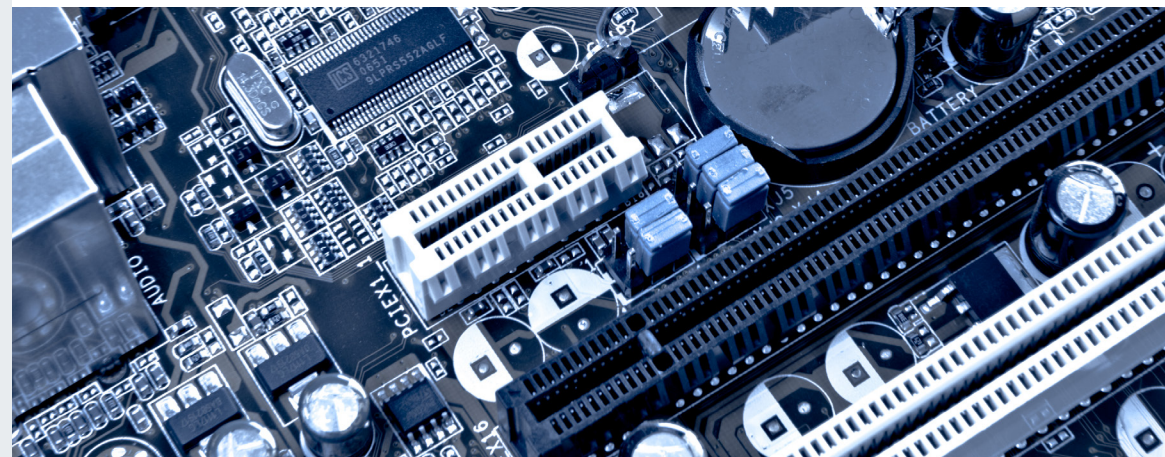
Jūsų pareigos

- Rinkite, naudokite ir saugokite asmens duomenis tik laikydamiesi galiojančių įstatymų, duomenų privatumo principų ir TOMRA politikos bei gairių.

- Nustatykite bet kokias privatumo rizikas prieš rinkdami, naudodami, laikydami ar atskleisdami asmens duomenis, pavyzdžiui, naujoje IT sistemoje, projekte ar rinkodaros iniciatyvoje.
- Užtikrinkite, kad asmens duomenys yra tvarkomi tik konkrečiais, apibrėžtais ir teisėtais tikslais, naudojant minimalius asmens duomenis, būtinus tvarkymo reikmėms.
- Užtikrinkite, kad jūsų žinioje turimi asmens duomenys yra reguliariai atnaujinami ir sunaikinami, kai jų daugiau nebereikia.
- Apsaugokite asmens duomenis ir užkirskite kelią atsitiktiniam duomenų atskleidimui.
- Kreipkitės patarimo, kai nesate tikri, ar jums reikia sutikimo, arba nežinote, kaip apsaugoti asmens duomenis
- Nedelsdami praneškite, jei įtariate duomenų saugumo pažeidimą, susijusį su asmens duomenimis.

Intelektinė nuosavybė

Intelektinės nuosavybės teisės, tokios kaip patentai, komercinės paslaptys, prekių ženklai, autorių teisės ir dizainas, yra vertingas TOMRA turtas. Šis nematerialusis turtas privalo būti tinkamai valdomas ir apsaugotas. Apskritai, TOMRA valdo visą naują intelektinę nuosavybę, sukurtą TOMRA darbuotojų.

TOMRA bendra atvirumo ir skaidrumo politika negali užkirsti kelio tinkamai informacijos, kuri gali būti vertinga TOMRA verslo interesams, apsaugai.

Kita informacija, kuri nėra bendros verslo žinios ar darbo patirtis, kuri jums tampa žinoma vykdant jūsų funkcijas, laikoma konfidencialia ir yra atitinkamai tvarkoma. Taip pat svarbios taisyklės, draudžiančios naudoti konfidencialią informaciją siekiant asmeninės naudos sau ar kitiems. Be to, svarbu, kad gerbtume kitų intelektualinės nuosavybės teises ir stengtumėmės jų nepažeisti. To nepadarius rizikuojame pakenkti savo verslui ir reputacijai, taip pat tokie pažeidimai gali turėti poveikio mūsų gebėjimui ar leidimui vykdyti veiklą. Visi darbuotojai privalo laikytis TOMRA grupės intelektualinės nuosavybės teisių politikos.

Jūsų pareigos

- Vadovaudamiesi prekių ženklų standartais, tinkamai naudokite TOMRA prekių ženklus.
- Neatskleiskite konfidencialios TOMRA informacijos už įmonės TOMRA ribų be leidimo ar tinkamo raštiško susitarimo; taip pat privalote užregistruoti pagal tokį susitarimą suteiktą informaciją.
- Klasifikuokite, ženklinkite, saugokite ir dalykitės visais TOMRA duomenimis, informacija ir dokumentais, laikydamiesi TOMRA klasifikavimo rekomendacijų; taip pat įsitikinkite, kad prieiga prie informacijos ir dokumentų būtų suteikta tik teisėtą poreikį turintiems asmenims.
- Išėję iš įmonės TOMRA, be leidimo negalite pasiimti jokios TOMRA informacijos, į kurią įmonė turi nuosavybės teisę, ar kitos intelektualinės nuosavybės, susipažinti ar kitus supažindinti su ja arba ją naudoti.
- Nepriimkite konfidencialios informacijos iš trečiosios šalies, nebent turite leidimą tą daryti ir susitarėte ją gauti pagal išankstinį raštišką susitarimą.
- Nepiktinaudžiaukite konfidencialia trečiosios šalies informacija.

- Jei esate atsakingi už naujų prekių ženklų pristatymą rinkoje arba naują patentuotą technologiją, pirmiausia pasikonsultuokite su intelektualinės nuosavybės teisių atstovu. Tokiu būdu siekiama sumažinti riziką, kad TOMRA pažeis kitų asmenų intelektualinės nuosavybės teises.
- Pastebėjus galimus TOMRA daromus trečiųjų šalių intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimus, informuokite savo vadovą arba TOMRA intelektualinės nuosavybės teisių atstovą. Tokiame pranešime turi būti pateikti tik faktai, o ne nuomonė apie bet kokių galimų intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimų pagrįstumą.
- Pastebėję, kad trečioji šalis pažeidžia TOMRA intelektualinės nuosavybės teises ar netinkamai jomis naudojasi, pavyzdžiui, perduoda dokumentus, kuriuose yra konfidencialios informacijos, apie tai praneškite. Tai jūsų pareiga.

Jūsų išsaugojimas

Būdama pramonės lydere ir vieša įmone, TOMRA turi pareigą laiku, išsamiai ir tiksliai komunikuoti su mūsų suinteresuotosiomis šalimis, vyriausybiniais reguliuotojais ir visuomene, vykdydama visus įmonės sandorius. Visi mūsų įrašai rengiami laikantis taikomų įstatymų, teisės aktų ir susijusių apskaitos standartų.

Kaip TOMRA darbuotojai, esate atsakingi už reikalingų įmonės veiklos ir verslo santykių įrašų išsaugojimą. TOMRA knygoje ir apskaitos dokumentuose negali būti daromi jokie melagingi, klaidingi ar netikri įrašai. Visos operacijos privalo būti visiškai ir išsamiai dokumentuotos ir užregistruotos TOMRA apskaitoje.

Darbuotojai, ypač mūsų vyresnieji vadovai ir finansų pareigūnai, turi itin atidžiai parengti tokią medžiagą. Jokia informacija negali būti slepiama nuo vidaus ar nepriklausomų auditorių.

Jūsų pareigos

- Įsitikinkite, kad esate susipažinę su mūsų informacijos valdymo bei saugumo klasifikavimo sistema ir ją vadovaujantės tvarkydami įmonės informaciją.
- Įsitikinkite, kad duomenys ir informacija, kuriuos teikiate registruoti knygoje, apskaitoje ar skelbti viešai, yra tikslūs, išsamūs ir patikimi. Šiuos duomenis apima tiek finansinė, tiek nefinansinė informacija, kaip aplinkosaugos duomenys ir veiklos ataskaitos.

Kova su kyšininkavimu ir korupcija

Korupcija kenkia teisėtam verslui, iškreipia konkurenciją ir kelia pavojų įmonėms bei asmenims.

Įmonėje TOMRA kuriame pasitikėjimu grįstus santykius ir esame pasiryžę išsaugoti ir gerinti savo reputaciją. Net nepagrįsti kaltinimai dėl kyšininkavimo ir korupcijos gali pakenkti TOMRA vardui.

Netoleruojame jokių korupcijos formų, įskaitant kyšininkavimą, sukčiavimą, verslo sąlygas palengvinančius mokėjimus ir prekybą įtaka. Turime būti labai atidūs, turėdami reikalų su interesų konfliktais, dovanomis, svetingumu ir išlaidomis, nes tai gali būti laikoma korupcija arba tapti korupcijos priežastimi, atsižvelgiant į aplinkybes.

TOMRA būstinės yra Norvegijoje, todėl visi darbuotojai ir verslo partneriai, veikiantys TOMRA vardu, privalo laikytis Norvegijos kovos su korupcija įstatymo, taip pat vietos ir tarptautinių įstatymų. Norvegijos kovos su korupcija įstatymas yra taikomas tiek privačiam, tiek viešajam sektoriui.

Turint reikalų su valdžios pareigūnais gali kilti didesnis kyšininkavimo pavojus, tad privalote laikytis privalomų reikalavimų.

Jūsų pareigos

- Nesiūlykite, nemokėkite, nedarykite, nesiekite ar nepriimkite asmeninio mokėjimo, dovanos ar paslaugos už palankias sąlygas ar verslo pranašumą. Jūs privalote neleisti niekam to daryti jūsų vardu.
- Neatlikite verslo sąlygas palengvinančių mokėjimų. Jeigu tokio mokėjimo prašoma, privalote nedelsdami apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui ar grupės atitikties pareigūnui.
- Išsiaiškinkite, su kuo plėtojate verslo santykius atlikę tinkamą išsamų patikrinimą. Tai ypač aktualu, turint reikalų su TOMRA vardu veikiančiais atstovais, konsultantais ar platintojais.
- Dalyvaukite būtinuose kovos su korupcija mokymuose ir renginiuose. Supraskite jūsų darbe kylančias rizikas.
- Laikykitės įmonių ir verslo rekomendacijų dėl dovanų ir pramogų bei kitų verslo etiketo taisyklių. Atminkite, kad dovanų, pramogų ar kitų vertingų dalykų siūlymas valdžios pareigūnams yra itin griežtai reglamentuojamas ir dažnai draudžiamas.
- Praneškite apie korumpuotą elgesį. Kyšininkavimo ir korupcijos įtarimų ignoravimas gali užtraukti finansinius įsipareigojimus TOMRA įmonei ir žmonėms.

Dovanos ir svetingumas

Santykiai su mūsų verslo partneriais gali būti kuriami ir stiprinami per teisėtą tinklaveiką ir socialinius tinklus. Tačiau dovanų ir svetingumo teikimas ar priėmimas tam tikrose situacijose gali būti laikomas korupcija.

Svarbu elgtis tinkamai – ir būti matomiems taip elgiantis. Dėl šios priežasties savo darbuotojams nustatome aiškią politiką, kada ir kokiomis aplinkybėmis dovanų ir svetingumo priėmimas iš verslo partnerių arba jų siūlymas yra priimtinas ar ne. Skaidrumas yra gyvybiškai svarbus norint apsaugoti save ir įmonę.

Pirmiausia, niekada neturėtumėte leisti, kad siūlomos ar gaunamos dovanos ar svetingumas darytų įtaką verslo sprendimams ar suteiktų kitiems asmenims pagrindą įtarti prekybą įtaka. Dovanos ar svetingumas neturėtų būti didelės apimties ir dažni.

Norėdami įgyti ar išsaugoti pranašumą vykdant verslą, negalite siūlyti, žadėti ar suteikti jokio netinkamo pranašumo valdžios pareigūnui (ar trečiajai šaliai), kad pareigūnas atliktų veiksmus ar susilaikytų nuo veiksmų, susijusių su jo (jos) tarnybinių pareigų vykdymu.

Jūsų pareigos

- Nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nesiūlykite, neduokite, nesiekite ar nepriimkite:
 - o neteisėtų ar netinkamų dovanų ir svetingumo paslaugų, grynųjų pinigų ar jų ekvivalentų (įskaitant dienpinigius, nebent jie suderinti sutartyje), transporto priemonių, asmeninių paslaugų ar paskolų, susijusių su TOMRA veikla;
 - o dovanų ir svetingumo paslaugų nedalyvaujant verslo partneriui;
 - o tuo metu, kai priimami svarbūs verslo sprendimai ir pasirašomos sutartys;
 - o dovanų ir svetingumo paslaugų, viršijančių nustatytos vertės ribas, nebent gavote tiesioginio vadovo ir kitus reikalingus sutikimus.

- Siūlydami dovanas ir svetingumo paslaugas vyriausybės pareigūnui, laikykitės vidaus politikos ir gairių. Nesiūlykite ir nemokėkite už papildomas dienas kelionei į turistines vietas ar privačius apsilankymus šeimos nariams ar svečiams.
- Jeigu abejojate dėl priimtino ar tinkamo, pasitarkite su savo tiesioginiu vadovu ar atitikties pareigūnu.

Interesų konfliktas

Interesų konfliktas gali kilti, kai jūsų asmeniniai ryšiai, dalyvavimas išorės veiklose ar turima kapitalo dalis kitoje įmonėje galėtų turėti įtakos ar būti kitų suprasti kaip galintys turėti įtakos jūsų verslo sprendimams, susijusiems su TOMRA. Faktinis, galimas ar numanomas interesų konfliktas gali pakenkti jūsų ir TOMRA reputacijai.

TOMRA gerbia jūsų teisę tvarkyti savo asmeninius reikalus ir investicijas, tačiau negalite leisti, kad bet kokie jūsų įmonėje TOMRA priimami sprendimai būtų nulemti asmeninių veiksmų, pavyzdžiui, ryšių ar jūsų pačių, šeimos ar draugų išorės interesų.

Jei nekils joks faktinis, galimas ar numanomas interesų konfliktas, galite įsigyti kapitalo kitose įmonėse ir aktyviai dalyvauti bendruomeninėse, vyriausybėse, švietimo ir kitose ne pelno organizacijose. Tačiau tokiu atveju privalote laikytis visų taikomų įstatymų, teisės aktų ir TOMRA politikos. Jei abejojate, pradėdami naują veiklą pasitarkite su savo tiesioginiu vadovu, atitikties pareigūnu ar žmogiškųjų išteklių ir organizacijos atstovu.

Jūsų pareigos

- Neleiskite, kad bet kokie jūsų įmonėje TOMRA priimami sprendimai būtų nulemti asmeninių veiksmų, pavyzdžiui, ryšių ar jūsų pačių, šeimos ar draugų išorės interesų.
- Nusišalinkite nuo sprendimų priėmimo, jei dėl to gali kilti faktinis, galimas ar numanomas interesų konfliktas.
- Jeigu abejojate dėl tokio konflikto, pasitarkite su savo tiesioginiu vadovu, atitikties pareigūnu ar žmogiškųjų išteklių ir organizacijos atstovu.

Prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant nevieša informacija

TOMRA yra į biržos sąrašus įtraukta įmonė. Kaip TOMRA įmonės darbuotojai, galite gauti neviešą su įmone susijusią informaciją. Nevieša informacija – tai grupės viduje esanti informacija, kuri yra tiksli, viešai neprieinama ir kuri, jei taptų prieinama, greičiausiai turėtų reikšmingą poveikį TOMRA ar bet kurios kitos į biržos prekybos sąrašus įtrauktos įmonės akcijų ar kitų vertybinių popierių rinkos kainai.

Neviešos informacijos pavyzdžiai: dar nepaskelbtos finansinės ataskaitos, informacija apie susijungimus ar įsigijimus, didelės apimties turto pardavimą, informacija apie naują akcijų emisiją, dividendų politikos pokyčiai, bylos, kuriose prieš įmonę pateikti dideli ieškiniai arba pranešimai apie tokius ieškinius, taip pat vykdomosios vadovybės pokyčiai.

Jeigu gaunate tokią neviešą informaciją, jums taikomos tam tikros taisyklės pagal Norvegijos prekybos vertybiniais popieriais įstatymą ir ES piktnaudžiavimo rinka reglamentą, įskaitant:

- draudimą netinkamai naudoti neviešą informaciją;
- draudimą teikti patarimus;
- konfidencialumo ir deramos priežiūros pareigą tvarkant viešai neatskleistą informaciją.

Nevieša informacija paremta prekyba apima tiesioginę prekybą vertybiniais popieriais ir neviešos informacijos perdavimą kitam asmeniui, kuris ją pasinaudoja prekiaudamas akcijomis ar kitais vertybiniais popieriais. Prekyba vertybiniais popieriais pasinaudojant nevieša informacija yra neteisėta ir nesąžininga.

Jūsų pareigos

- Neperduokite neviešos informacijos kitiems žmonėms, nebent turite leidimą tai daryti.
- Tiesiogiai ar netiesiogiai neprekiuokite TOMRA išleistais vertybiniais popieriais ar susijusiomis finansinėmis priemonėmis, neteikite patarimų ir neįkalbinėkite kitų sudaryti sandorius, jei turite viešai neatskleistos informacijos.
- Draudimas taikomas rašytiniams, žodiniams ar kitokio pobūdžio patarimams, jis taikomas net jei neatskleidžiate viešai neatskleistos informacijos ir reiškia tiek patarimus prekybai, tiek patarimus susilaikyti nuo prekybos.
- Susipažinkite su prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant nevieša informacija politika ir reikalavimais.
- Jeigu abejojate, ar jūsų turima informacija yra laikoma nevieša informacija, pasitarkite su ryšių su investuotojais pareigūnu.

Konkurencijos teisė ir karteliai

TOMRA vykdo veiklą visiškai laikydamasi visų taikomų konkurencijos įstatymų ir teisės aktų, kuriais saugoma verslo laisvė ir sąžininga konkurencija.

Tikimės, kad TOMRA darbuotojai prisidės prie kovos su neteisėta praktika. Ji apima kainų nustatymą, rinkų pasidalijimą, gamybos ribojimą ar antikonkurencinių veiksmų suderinimą konkursuose, piktnaudžiavimą įtaka rinkoje ir bet kokią antikonkurencinę ar monopolinę praktiką. Dominuojančios įmonės ypač atsakingos už tai, kad labiau neiškreiptų konkurencijos, pavyzdžiui, netaikytų lojalumo nuolaidų ir agresyvios kainodaros.

Išlikite budrūs, kad neįsitrauktumėte į bet kokio pobūdžio netinkamą pokalbį, susitarimą su mūsų konkurentais ir kad neatimtumėte iš jų sąžiningos konkurencijos galimybes.

Jūsų pareigos

- Be teisėtos priežasties neperduokite ar nepriimkite konkurenciniu atžvilgiu diskretiškos informacijos.
- Vadovaukitės principu, kad visus sprendimus dėl TOMRA kainodaros, gamybos, klientų ir rinkų privalo priimti vien tik įmonė TOMRA.
- Klientams netaikykite išimtinio tiekimo ar panašių įsipareigojimų.
- Aiškiai ir glaustai ruoškite susitarimus ar derėkitės dėl jų – nenaudokite bendrų ar dviprasmiškų formuluočių.
- Nesistenkite nustatyti minimalios ar kitokios perpardavimo kainos nepriklausomam prekybininkui, platintojui ar perpardavėjui.
- Neperduokite neviešos komercinio pobūdžio konfidencialios informacijos ar kartu su konkurentais aptarti bet kokią klausimą, dėl kurio konkurentams teisiškai draudžiama tartis.

- Net oficialiai nesitarkite su konkurentais dėl kainos ar kurio nors jos komponento nustatymo, pavyzdžiui, nuolaidų, antkainių ar kredito sąlygų; gamybos, pajėgumų ar produkcijos apimčių mažinimo ar stabilizavimo; klientų, sąskaitų ar rinkų pasidalijimo.
- Nesitarkite su kitais dėl bet kurio kliento ar tiekėjo boikotavimo, išskyrus atvejus, susijusius su tarptautiniu mastu taikomomis vyriausybės sankcijomis.
- Pasišalinkite iš pramonės atstovų susirinkimų ar kitų renginių vos tik iškilus su konkurencija susijusiems opiems klausimams. Įsitikinkite, kad jūsų pašalinimą pastebėjo ir nedelsdami informuokite atitikties pareigūną.
- Susipažinkite su atitinkamais konkurencijos įstatymais ir teisės aktais, TOMRA politika ir reikalavimais, taip pat su jūsų pareigomis susijusiomis rizikomis.
- Sudalyvaukite visuose mokymuose ir užsiėmimuose, kuriuose jums būtina dalyvauti.
- Pasisakykite, jei žinote apie bet kokią galimą antikonkurencinę praktiką arba nesate tikri, ar tokia praktika yra teisėta.

Kova su pinigų plovimu

Pinigų plovimas reiškia nusikalstamu būdu gautų lėšų slėpimą teisėtuose verslo sandoriuose arba teisėtų lėšų naudojimą siekiant remti nusikalstamą veiklą, įskaitant terorizmą, prekybą narkotinėmis medžiagomis, korupciją ir mokesčių vengimą.

Visoms įmonėms kyla tokio pasinaudojimo jomis pavojus, todėl privalome būti budrūs, kad apsaugotume savo reputaciją ir užtikrintume įstatymų laikymąsi.

Jūsų pareigos

- Laikykitės visų TOMRA nustatytų išsamaus patikrinimo reikalavimų, kad žinotumėte, su kuo turite verslo santykius.

- Įsitikinkite, kad jūsų verslo sandoriai TOMRA vardu nėra susiję su piniginių lėšų ar turto, įsigytų naudojant nusikalstamu būdu gautas lėšas, įsigijimu, naudojimu ar valdymu.
- Sąmoningai neturėkite reikalų su nusikaltėliais, įtariamais nusikaltėliais ar nusikalstamu būdu gautomis lėšomis.

Atkreipkite dėmesį į:

- o bandymus atsiskaityti grynaisiais ar kita neįprasta bankinių operacijų tvarka;
- o užsakymus, pirkimą ar atsiskaitymus, kurie yra neįprasti ar nesuderinami su kliento prekyba arba verslu;
- o neįprastus lėšų pervedimus į šalis ar iš šalių, kurios nėra susijusios su sandoriu;
- o sandorius, kurie organizuojami siekiant išvengti jų registravimo ar pranešimo apie juos reikalavimų.
- Jeigu žinote arba įtariate, kad sandorio šalis vykdo pinigų plovimą atlikdamas sandorį su TOMRA, nedelsdami praneškite apie tai savo vadovui ar atitikties pareigūnui.
- Nepraneškite kitai sandorio šaliai apie savo įtarimus; siekdami atitikti teisinius reikalavimus, nesuklastokite, neslėpkite, nesunaikinkite atitinkamų dokumentų ar jais nedisponuokite.

Prekybos taisyklių laikymasis

Kaip ir bet kuri kita pasaulinė įmonė, privalome laikytis visų taikomų nacionalinių ir tarptautinių prekybos taisyklių. Šalys gali taikyti įvairias ekonomines sankcijas ar apribojimus verslo sandoriams su konkrečiomis šalimis, ekonomikos sektoriais, juridiniais ar fiziniais asmenimis.

Prekybos taisyklių laikymasis apima taisykles, reglamentuojančias prekių, technologijų, programinės įrangos ir paslaugų importą, eksportą, vidaus prekybą, tarptautines sankcijas ir prekybos apribojimus.

Taikomų įstatymų nesilaikymas gali užtraukti baudas, sukelti prekių judėjimo sutrikimus, prekių konfiskavimą ar TOMRA eksporto ar importo privilegijų praradimą, taip pat pakenkti TOMRA reputacijai ar net baigtis asmenų įkalinimu. Labai svarbu, kad žinotumėte šiuos reikalavimus ir kaip jie taikomi jūsų darbe. Tai darydami, padedate įmonei toliau vykdyti veiklą pasaulyje.

Jūsų pareigos

- Patikrinkite, ar jūsų verslo partneriai, tiekėjai ir kiti asmenys nėra įtraukti į atitinkamus apribotų asmenų sąrašus.
- Nepamirškite, kad tiek sankcijos, tiek eksporto kontrolės reikalavimai yra sudėtingi ir gali dažnai keistis. Reguliariai domėkitės savo veiklai taikomomis taisyklėmis.
- Gaukite būtinas vyriausybių licencijas ir jomis vadovaukitės, kai tarpvalstybinis eksportas ar importas yra susijęs su ribojamomis prekėmis, technologijomis ar programine įranga. Privalote gauti, išsaugoti ir perduoti teisingas visų tarptautiniu mastu gabenamų prekių ir programinės įrangos muitinės ir eksporto kontrolės klasifikacijas.
- Sustokite ir kreipkitės pagalbos į atitikties pareigūną, kai jūsų sandoriuose su trečiaja šalimi išaiškėja įtartini faktai ar grėsmės. Taip pat turite sustoti ir kreiptis patarimo, kai susiduriate su ribojamos prekybos prašymu.

TOMRA

www.tomra.com